

A katolikus egyház és az óvszerhasználat

Rábízzák a hívők lelkiismeretére

A fogamzásgátlás kérdése egyre többször téma a Vatikánban. Tanulmány is foglalkozik már az- zal, hogy a hívők mikor használhatják a különböző eszközöket és módszereket. A Természetes Családtervezést Segítő Egyesület szegedi titkára szerint az óvszerhasználatnál hu- mánusabb, érzékibb módszert kellene alkalmazni.

Kétszáz oldalas tanulmány jelent meg a Vatikánban, mely a hívők körében az óvszer használatának hatásairól szól. Az írást közel egy hónapja tanulmányozzák a szak- értők. A legfőbb kérdés, hogy engedélyezhető-e az óvszerrel való védekezés. Egyelőre a miséken a papok nem foglalkoznak a témá- val. Az érvényben lévő pápai iránymutatás szerint a katolikus egyház tanításaival ellenkezik mindennemű fogamzásgátlás.

A Vatikánt számos bírálat érte az elmúlt években, mert nem enyhít- tet fogamzásgátlást tiltó elvein. A különböző szervezetek azzal vá- dolták a katolikus egyházat, hogy az AIDS terjedésének megakadá- lyozását nem kellően segíti. Né- hány éve ugyanis még azt hirdette az egyház, hogy ne használjon sen- ki se óvszert, mert a rajta található apró lyukakon áthatol a HIV-ví- rus. Az Egészségügyi Világszerve- zet életveszélyesnek tartotta a kijel- lentést, és kinyilvánította, a hibát- lan óvszer kilencven százalékkal csökkenti a fertőzés esélyeit.

„Nem annyira prűd az egyház, mint azt az ember gondolná.”
T. Mária

A Természetes Családtervezést Segítő Egyesület titkára, a szegedi Harsányiné Körmeny Mária szerint az AIDS terjedését az óvszer téma nem fogja megoldani. A főorvosnő közel két évtizede olyan áthidaló megoldás oktatá- sával foglalkozik, mely megköny- nyítheti a hívők szexuális életét. A humánusabb, érzékibb Bil- lings-módszer magyarországi re- ferencia oktató központjának ve- zetője a korábbi megyés püspök, Gyulay Endre kérésére építette be a jegyes kurzusok tematikájába a módszer megismertetését.

A PÜSPÖK SEM ÉRTESELT

Az óvszer kérdéssel kapcsola- tosan több plébánián is sze- rettünk volna információkat szerezni. A legtöbb helyen ki- téré választ kaptunk kérdése- inkre. Általában az volt a vá- lasz: „nem vagyunk szakértői a témának, éppen ezért nem vagyunk illetékesek a kérdés- ben”. Kiss-Rigó László sze- ged-csanádi megyés püspök bevallozza, a témával nem foglalkozott, és nem is hallott arról, hogy bizonyos esetek- ben az óvszer használatát en- gedélyezné az egyház. A püspök véleménye szerint minden kereszténynek kell, hogy legyen józan erkölcsi ér- zéke, és lelkiismerete szerint kell eljárnia.

A módszer szerint a menstraú- ciós ciklus alatt a méhnyakban, csak a tüszőéréskor képződő ösztrogén hatására termelődik a mirigyekben egy speciális nyák. A hímivarsejtek csak ebben ké- pesek a nő szervezetében 3-5 na- pig is tovább élni, megterméke- nyítő képességüket megtartani. A nyák megfigyelésével pontos- san meg lehet állapítani a fogam- zóképes időszakot.

Egyáltalán nem annyira prűd az egyház, mint azt az ember gondolná – hallottuk a négygyer- mekes T. Máriától. A hívő asz- szony férjével négy évvel ezelőtt még úgy gondolta, nem szeretné befolyásolni a természet rendjét, de egy éve megélhetési gondok- kal küszködnek. Az édesapa el- vesztette állását, azóta munka- nélküli. Egy fizetésből élnek, így nem tehetik meg, hogy még több gyermeket vállaljanak.

Többféle fogamzásgátlással próbálkoztunk, de fél éve áttér- tünk az óvszer használatára. Biz- tosak vagyunk benne, hogy ezért nem fognak kiközösíteni, és ugyanolyan hívő lelkek mara- dunk, mint előzőleg – magyaráz- ta a középkorú nő.

Egy pápai körlevélben az is sze- repel, hogy a házastársakra van bízva, hány gyermeket tudnak vállalni. Amikor nehézségbe üt- közik, hogy a természet rendje szerint éljenek együtt, akkor mindenkinek a lelkiismeretére bízzák, hogyan védekezik.

CS. G. L.

Vári János Spanyolországban szedi a déligyümölcsöt

Jól fizet a narancsozás

Vári János megtalálta a számítását Spa- nyolországban, ahol november vége óta na- rancsot szed. A munkához kitartás kell, és akkor jól fizet. A magyar munkások hatvan százaléka lemorzsolódott, mert – a férfi szerint – türelmetlenek voltak.

Még tavaly november végén az elsők között jelentkezett spanyolországi narancsszedésre a szegedi Vári János.

Nemzetközi verseny

A középkorú férfi néhány napja tért haza – de nem végleg. Rövid pihenő után megy visz- sa a Valenciától hatvan kilométerre fekvő tengerparti Tavernes de Valdignába, ahol ki- tünően felszerelt apartmanházakban szállá- solták el a narancsszedő brigádokat. A kő- műves végzettségű férfi beszélgetésünk ele- jén leszögezte: minden úgy történt a külföldi munkavállalással kapcsolatban, ahogy azt a közvetítő megígérte a toborzáskor. Az utazás költségét mindenki maga állja, fejenként a szállás napi négy euró, és a benzinre is majd- nem elmegy ennyi. Mivel szabályos munka- szerződésük van – ezt meg is mutatta –, ha- vonta 80 eurót kell fizetniük társadalombiz- tosítás és adó címén. Maguknak kell gondos- kodniuk a betevő falatról is.

– Reggel hétre kell kiérni a narancsligetbe, ami a szállástól 50-100 kilométerre van. Ezen a részen, Valenciától Alicantéig amerre a szem ellát, csak narancs- és mandarinfa van. A munka addig tart, míg egy csoport, 25-30 fő meg nem pakol egy kamiont. Ez nyolcszáz darab húszkilós ládát jelent. Úgy délután négy-ötre szoktunk végezni – mon- ta el az egyik legjobb narancsszedőnek kikiál- tott férfi.

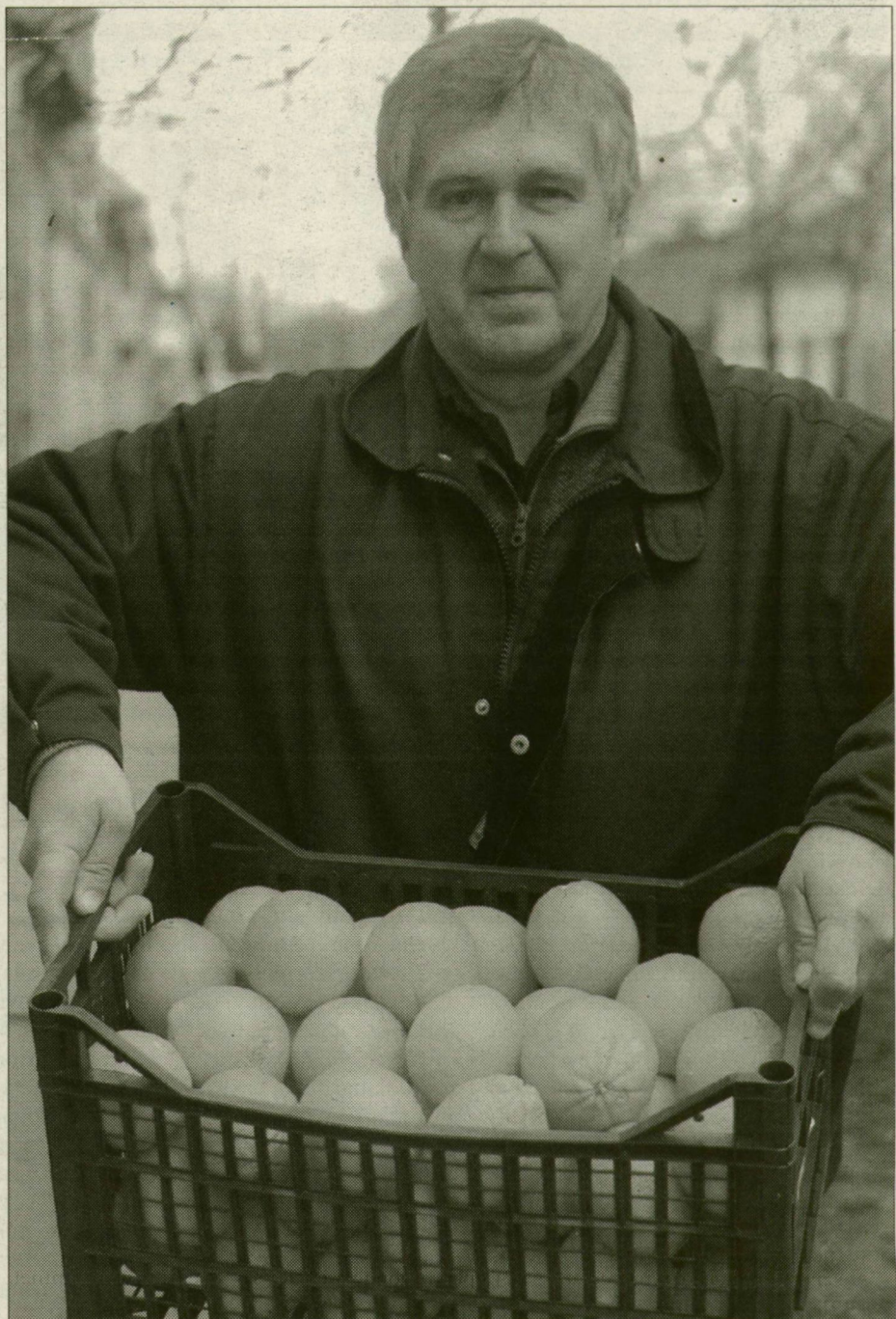
Csak a teljesítmény számít

A rang mögött teljesítmény van: narancs- ból hét perc alatt kapkod tele egy ládát, man- darinból ez tizenkét percbe is beletelik. Egy láda narancsért 80 centet, ugyanennyi man- darinért másfél eurót fizet a munkaadó. Kéz- detben 20-25 láda volt a normája, de egy hét után narancsból már hetven, mandarinból 35 ládát teljesített.

– Az ecuadori 150 centiméteres indiánok teljesítményét valószínűleg soha nem érem el. Ők kétszer annyi ládát megszednek, mint bárki más. Meglepik a fák környékét, mint a sáskák, ha kell, egymás nyakába ülnek, és úgy dolgoznak. Pillanatok alatt eltűnik a na- rancs a két és fél méteres fákról – magyarázta János, aki mindjárt az elején beszerzett egy, a metszőollóhoz hasonló célszerszámot és egy harminclitreszes szedő puttonyt, ami vala- mivel megkönnyíti munkát. Hozzátette: a litvánok, a románok, a marokkóiak, az ecua- doriak jól viselik a terhelést, de a magyarok körében nagy a lemorzsolódás.

Türelmetlen magyarok

Az első csoport hatvan százaléka ott is hagyta az ültetvényeket, és hazautazott. Azt a hírekből is hallani lehetett, hogy nem sok- kal a kiutazásuk után, decemberben több magyar állampolgár kereste fel a barcelonai főkonzulátust azzal, hogy elveszik, és nem

Vári János kint hét perc alatt pakol tele egy ládát narancssal

Fotó: Segesvári Csaba

A LIGETBEN NEM SZÁMÍT A DIPLOMA

A narancsligetekben mindegy, hogy ki milyen végzettségű. Csak a teljesítmény számít. A magyar mun- kások között van olyan egyetemista, aki további tanulásának finanszírozására gyűjt. Egy egyetemi tanár azért vállalt munkát, hogy megtapasztaljon más körülményeket is. A legtöbben azonban olyanok, akik hazánkban nem találták meg a számításukat.

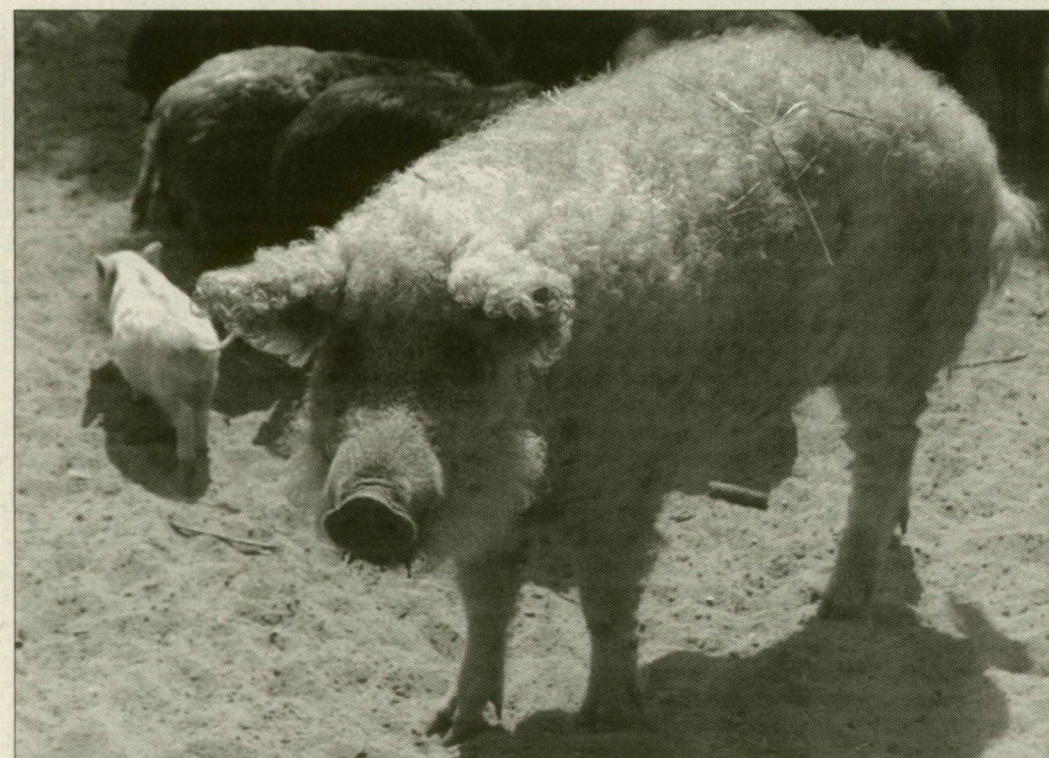
adják vissza az útlevelüket, a fizetés pedig jó- val alacsonyabb a beígérténél. Vári János erre azt mondta: ő visszakapta minden okmá- nyát, hat hónapos tartózkodási engedéllyel, és minden úgy volt, ahogy megállapodtak. A sztrájkoló honfitársak miatt ő is majdnem el- vesztette az állását, mivel a kellemetlenség után minden magyartól meg akartak válni a munkaadók.

– Keresték a kifogásokat, mert nem tud- tak teljesíteni, felélték a tartalékaikat, tü- relmetlenek voltak. Én is megszenvedtem az elején, de megérte – jelentette ki a sze- gedi narancsszedő, aki hamarosan tizen- egynéhány társával tér vissza Spanyolor- szágba, ahol most kezdődik igazán a sze- zon, és eltart áprilisig.

CS. GÁT LÁSZLÓ

Több támogatást igényelhetnek a tenyésztők

Védett háziállatok: mangalica, kendermagos, rackajuh

A mangalica most már nemcsak nemzeti kincs, de védett is

Fotó: Gyenes Kálmán

A magyar szürke marhát, a mangalica sertést, a rackajuhot és több más háziállatot védetté, míg például a magyar tarka tehenet és a nyurga pontyot veszélyeztetetté nyilvánították.

A védett és őshonos háziállatfajta meghatározása így szól a frissen alkotott rendeletben: Magyarország természetföldrajzi környezetében, történel- mi múlta visszatekintően tenyésztett állat, mely része a nemzeti örökségnek, a mezőgazdasági génbanknak, a természet- és tájvédelemnek. A rendelet e körbe sorolja – több más mellett – a magyar szürke marhát, a mangalicát, a rackaju- hot, a kendermagos tyúkot és a magyar óriás nyu- lat is. A veszélyeztetett háziállatfajta pedig olyan, genetikailag magas értékű háziállatok, melyek, bár eredetileg nem honosak, szintén ki- szorultak a széles körű tenyésztésből, és génállo- mányuk megőrzése érdekében szükséges őket ve- deni. Ilyen például a magyar tarka tehén, a nyur- gaponty, a lipicai és a nóniusz ló – olvasható a közleményben.

A fősorolások nincsenek köbe vésve, módosítá- sukát – kellően dokumentálva – bárki kezdemé- nyezheti. A kezdeményezésről véleményt mond a létrehozandó őshonos használatok generátorrás bizottsága, ebben az őshonos fajták fenntartásában érdekelt szakmai szervezetek is részt vesznek. A Csongrád megyében is nagy területtel rendelke- ző, őshonos magyar állatfajtaikkal is foglalkozó Kis-

kunsági Nemzeti Park Igazgatóságának szakértője, Kardos Mária elmondta: az országgyűlés több ősi, jellegzetesen magyar állatfajta korábban már nem- zeti kincsé nyilvánított, például a szürke marhát. A Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Hivatal egyik munkatársától megtudtuk: az új változtatás várha- tóan azt is jelentheti majd – azért csak „várható- an”, mert a tavalyi támogatási rendelet már nem, az idejé pedig még nem él –, hogy a tenyésztők na- gyobb támogatásban részesülhetnek, mint koráb- ban.

Tenyésztésüket azért szükséges támogatással fenntartani, mert kisebb hozamúak, mint a „kul- túrfajták”, s így a velük foglalkozók kevesebb jöve- delemhez jutnak. Ezt pedig ellensúlyozni kell, hogy ne tűnjének el végleg. Csongrád megyében egyre többen tartanak például szürke marhát, mangali- cát – s egyre nagyobb súlyt helyeznek arra, hogy az állomány törzskönyvezett legyen. Kendermagos tyúkból pedig az SZTE Hódmezővásárhelyi Mező- gazdasági Főiskolai Karának van legnagyobb tenyé- szete az országban; a szaporulatot szegedi és kis- zombori keltetősök vásárolják. A nyurgaponty be- sorolásán – mondja egy szakértő – lehet, hogy vál- toztatni kellene, hisz magyar mivoltára még tudó- mányos elnevezése is utal. Tenyésztése néhány éve már szintén folyik a dél-alföldi régióban, és telepít- tik is az ívás sikerét nem mindig biztosító termé- szetes vizekbe.

F. CS.